

БИЗНЕС ПЛАН
БИС /ТК 6
БИТОВИ ЕЛЕКТРИЧЕСКИ УРЕДИ

1 БИЗНЕС СРЕДА НА БИС/ТК 6

1.1 Описание на бизнес средата

Бизнес средата на сектора, свързан с областта на БИС/ТК 6, може да бъде описана със следните политически, икономически, технически, регулаторни и социални фактори, които могат да повлияят значително на процеса на разработването и на съдържанието на стандартите.

Битовите електрически уреди са потребителски продукти, които се използват по целия свят. Тази промишленост се разраства и обновява непрекъснато, което се дължи на постоянно нарастващото търсене от страна на потребителите. Паралелно с това, в тази индустрия се въвеждат постоянно нови технологии, нови технически възможности на продуктите и непрекъснати иновации, включващи нови материали, дизайн и оптимизиране на производствените процеси. Основни фактори, които влияят върху това, са:

- рационалното използване на продуктите и процесите – ключов фактор за успеха на предприятията в тази област;
- засилва се глобализацията с преместването на голям брой производители на битови електрически уреди в страни с по-ниски разходи;
- специфичността на продуктите и развитието на нови пазари влияят на производствените процеси и продукти;
- електронната търговия оказва изключително голямо влияние върху начина, по който продуктите от този сектор се рекламират и продават. Маркировката, етикетването и изискванията за изпитване и сертифициране също влияят на търговията и производството в сектора.

По отношение на опазването на околната среда има разработени стандарти, които са добри инструменти за оценка и определяне наличието на дадени химични субстанции в използваните материали и отделяни от тях в продължение на експлоатационния живот на електротехническите продукти, както и емисията на шум в околното пространство при тяхното използване по предназначение.

Поради глобализацията на пазара и разпределянето на производството в различни части на света, стандартите могат да помогнат на производителите на електрически уреди за битови и подобни цели да подобрят качеството на своите продукти и да задоволят крайния потребител.

Дейността на БИС/ТК 6 е съсредоточена в областта на безопасността и работните характеристики на битови и подобни електроуреди, автоматични устройства за управление на битови електроуреди и изпитване на пожарна безопасност

На посочената област по стандартизация, в която работи техническият комитет, съответстват следните европейски технически комитети:

CLC/SR 89 Изпитване на опасност от пожар

CLC/TC 59X Характеристики на битови електроуреди

CLC/TC 61 Безопасност на битови и подобни електрически уреди

CLC/TC 72 Автоматични управляващи устройства за битова употреба

CLC/TC 59F Уреди за обработка на пода

1.2 Количествени индикатори на бизнес средата

Следните количествени индикатори описват бизнес средата с цел да се даде подходяща информация в подкрепа на дейностите на БИС/ТК 6 *Битови електрически уреди*:

Развитие на промишлеността в световен мащаб

Европа е един от най-големите, най-конкурентоспособни и най-разнообразни пазари на битови електроуреди в света. Въпреки че населението на Европа надхвърля с близо 25 % населението на САЩ, нивото на насищане на пазара е едва наполовина. За 2016 г. индустрията на домакинските електроуреди в Европейския съюз е достигнала оборот от 47,6 милиарда евро.

Много от производителите засилват все повече предлагането на „умна“ бяла техника с компютърни чипове, сензори и видеоекрани. Тези продукти дават възможности за дистанционното им наблюдение през интернет.

От друга страна, цел при конструирането и производството на интелигентни уреди освен приложната функционалност е намаляването потреблението на електроенергия. Тъй като битовите уреди трябва да отговарят на по-високи стандарти за енергийна ефективност, на пазара има вече повече продукти, които са клас А - т.е. те са ефективни по отношение на използваната енергия и вода. Производителите на електроуреди трябва да финансират рециклирането на продуктите, които продават, тъй като е в сила Директивата за отпадъците от електро- и електронни уреди.

Пазарните лидери са различни в различните категории продукти. Безспорно е водачеството на китайски и турски изделия при най-евтините уреди. Предпочитанията към отделни марки зависят от маркетинговата подкрепа на производителите и търговците. Динамичното развитие на техниката и технологиите водят до непрекъснато понижаване на цените, това също влияе върху избора на купувачите.

Развитие на промишлеността в България

Секторът на домакински електроуреди у нас продължава да расте и повечето от заводите се разширяват през годините. За периода 2008 - 2016 г. производството на домакински електроуреди от български компании е нараснало с близо 50 % като оборотът в този сектор за България е 330 милиона евро. В България заетите в този сектор са около 4000, а близо 9000 са в съпътстващи сектори (браншът в страната създава и непреки работни места в търговията, леката промишленост, логистиката и следпродажбения сервиз)..

Високотехнологична и силно конкурентна, тази индустрия запазва тенденцията да инвестира в иновации. У нас браншът през 2016 г. е вложил близо 10 милиона евро в проучвания и иновации. целта е разработване на по-ефективни уреди с високо ниво на екологичност. Марките на утвърдени производители доминират на пазара. Налице е също значителен дял продажби на собствени марки. Мнозинството от продажбите са на уреди с висок енергиен клас (А, А+, А++).

2 ПОЛЗИ, ОЧАКВАНИ ОТ ДЕЙНОСТТА НА БИС/ТК 6

Ползите от дейността на БИС/ТК 6 заинтересованите страни виждат най-вече в улесняване на производството, търговията и търговския обмен в сектора и в повишаване на качеството на продуктите. Стандартите също така улесняват сделките между бизнес партньорите и предоставят на публичните органи, потребителите и широката общественост съществени сведения за продукта.

По-долу са изброени различни аспекти, където може да намерят приложение стандартите в областта.

- удовлетворяване на търсенето на технически еталони за проверка на характеристиките на отделните видове уреди;
- технически еталони при сделки, търговски спорове и споразумения;
- съгласувани документи, които могат да помогнат на пазара да даде конкретни указания за социалните и екологичните показатели;
- изисквания за експлоатационните показатели на различните битови електрически уреди;
- при разглеждане съответните социални проблеми, както и проблеми свързани с безопасността, здравето или екологията;
- да подкрепят европейското законодателство, по-специално митническия надзор и надзора на пазара, ограничените вещества, етикетирането или директивите за нов подход;
- при терминологични въпроси.

Стандартите, които влизат в обхвата на техническия комитет включват:

- методи за изпитване, определящи характеристиките на материала;
- технически изисквания и терминология, които да се прилагат различните групи електрически уреди;
- методите за изпитване на битовите електрически уреди и съставните им части;
- стандартизиране на нови важни аспекти, като например екологичните.

Действащите стандарти от обхвата на БИС/ТК 6 са над 580, които включват чисто национални, европейски и международни стандарти.

3 УЧАСТИЕ В ДЕЙНОСТТА НА БИС/ТК 6

Членуването в Българския институт за стандартизация е доброволно. Членове на БИС могат да бъдат юридически лица, които желаят да подкрепят дейността по националната стандартизация и са съгласни да спазват устава на БИС. В работата на

Техническите комитети вземат участие упълномощени представители на членовете на БИС, които ги представляват по всички въпроси, свързани с дейността по стандартизация.

Потенциални заинтересовани от процеса на стандартизация в областта са производители, доставчици на материали, изпитвателни лаборатории, органи за контрол и сертифициране, дистрибутори и крайни потребители.

4 ЦЕЛИ НА БИС/ТК И СТРАТЕГИИ ЗА ТЯХНОТО ПОСТИГАНЕ

4.1 Определяне на целите на БИС/ТК 6

Цели на БИС/ТК 6 са:

- подпомагане развитието и конкурентоспособността на българската икономика в условията на нарастваща международна икономическа интеграция;
- хармонизиране на националните стандарти с европейските и международни стандарти, като предпоставка за повишаване качеството на продуктите, процесите и услугите, и ограничаване и постепенно премахване на техническите бариери пред търговията;
- подпомагане на българското и европейско законодателството по отношение опазване и подобряване качеството на живот и здравето на хората, създаване на безопасни условия на труд, опазване на околната среда, защита на критична инфраструктура, защита интересите на производители и потребителите чрез осигуряване на единни общоприети изисквания, характеристики, правила, норми и процедури, които да послужат за целите на оценяването на съответствието;
- анализ на наличния фонд от стандарти в областта на битовите електрически уреди и оценяване на необходимостта от разработване на стандарти на национално ниво и предлагане на теми за включването им в работната програма на БИС/ТК 6 *Битови електрически уреди*;
- оценяване необходимостта от превод на публикувани стандарти на български език.

За постигане на горните цели БИС/ТК 6 *Битови електрически уреди* се ръководи от следните общоприети принципи:

- правото на доброволно участие и принос на всички заинтересувани страни при разработване и приемане на български стандарти;
- консенсус на участниците в работата по стандартизация по отношение на техническото съдържание на стандартите;
- доминиране на обществените интереси над личните интереси на участниците в работата по стандартизация;
- прозрачност в работата и предоставяне на възможност за достъп на общественото до българските, европейските и международните стандарти;
- взаимосвързаност на българските стандарти, отразяване на достигнатото ниво на науката и технологиите в областта на национално и европейско ниво;
- спазване правилата на европейските и международни организации по стандартизация.

4.2 Идентифициране на стратегиите за постигане целите на БИС/ТК 6

Привличане на нови членове и експерти в работата на ТК 6 ще осигури активно участие в разработването на национални, европейски и международни стандарти и стандартизационни документи при отчитане на очакваните ползи от тяхното прилагане както пряко - по отношение на професионалната насоченост, така и косвено - по отношение на развитието на българската икономика. Това ще ускори процесите на стандартизация на принципите в областта с оглед хармонизиране на дейността в рамките на ЕС и развитие на конкурентоспособността в областта на битовите електрически уреди чрез внедряване на добри практики.

ТК 6 функционира с консенсус и поддържа обмена с други технически комитети както и следи развитието на сектора от икономиката, свързан с битовите електрически уреди, съответните технически национални нормативни документи и европейски регламенти и директиви и дейностите на участващите технически комитети, за да се предприемат необходими действия, ако това се налага.

В процеса на своята работа, БИС/ТК 6 взема решения като отчита факторите, влияещи на средата, така че създаваните стандарти да са максимално полезни за българските производители, институции, организации, доставчици на услуги, фирми, потребители независимо от тяхната големина или предмет на дейност.

В процеса на своята дейност ТК 6 непрекъснато ще преразглежда и поддържа съществуващите стандарти, ще изучава и анализира водещи (най-добри) практики, модели, системи и процедури в областта на битовите електроуреди, ще се разработят нови (или преработят съществуващи национални) стандарти, ако възникне технологична необходимост, ще се работи за установяване на контакти и осъществяване на връзки между национални, европейски и международни институции, организации и фирми и консултиране със заинтересованите страни.

Работната програма на техническия комитет е динамична и отворена, може да се актуализира през цялата календарна година.

- Работната програма в частта си въвеждане на европейски и международни стандарти чрез превод на български език зависи от решението на БИС/ТК 6. Той определя приоритетните за него европейски и/или международни стандарти, които да бъдат въведени с превод на български език

- В работната програма в частта си разработване на национални стандарти се включват стандарти, които след проведен периодичен преглед техническия комитет е установил, че е необходимо да бъдат преработени.

БИС/ТК 6 в своята работа следва принципите за прозрачност и информираност на всички заинтересовани, като получените становища се разглеждат и решенията се взимат с постигане на консенсус.

4.3 Аспекти на околната среда

БИС/ТК 6 отчита европейското и националните законодателства и указания относно екологичните аспекти, свързани с енергийната ефективност и вредните емисии. По време на подготовката и преразглеждането на нова работна тема винаги се осмисля въздействието върху околната среда. Следват се политиките на Европейския съюз по отношение на общите и значимите аспекти на околната среда, правните и други изисквания, общите и конкретните цели за опазване на околната среда.

Излязлото от употреба електрическо и електронно оборудване представлява отпадъчни материали, състоящи се от всякакви негодни за употреба или нежелани електрически и електронни уреди. Десетки хиляди тона електрическо и електронно оборудване излиза от употреба всяка година в България. Тези отпадъци се генерират от промишления, търговския и частния сектор и включват електрозахранващо оборудване, електрически инструменти, домакински електроуреди, битова електроника, телефони и компютърна техника

Необработените отпадъци от излезлите от употреба електрически уреди и електронна техника и тяхното безразборно изхвърляне причинява вреди на околната среда и оказват негативно влияние върху здравето на хората, прониквайки в почвата и водите. Материалите от които са изградени те се разграждат трудно и бавно в околната среда.

Съзнателната употреба на домакинските уреди, употребата на умни такива, както и на тези с вграден изкуствен интелект ни дават възможност да допринесем за един по-устойчив начин на живот около нас. Високата производителност и качество на продуктите, съответстващи на стандартите на CENELEC, ги прави най-екологичното решение, т.е. дава ни се възможност да ги запазим по-дълго, да намалим потреблението на енергия и като цяло да спестим, а рециклирането им е начин за опазване на ценните природни ресурси.

5 ФАКТОРИ, ВЛИЯЕЩИ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА РАБОТНАТА ПРОГРАМА НА БИС/ТК 6

Основният риск за своевременното завършване на работните програма е постепенното намаление на броя на експертите, желаещи да участват в работата по проектите. До това води недооценяването на такива ползи от участие в работата на ТК 6 като:

- развиване и прилагане на структуриран подход и стандартизирани процедури за управление на процесите, свързани с енергийната ефективност, производството и употребата на електрическите уреди с битова и подобна употреба;
- поддържане на програми за събиране, анализ, управление и комбиниране на данни, информация, знания и умения в подкрепа на конкурентоспособността;
- създадат инструмент за засилване и укрепване на имиджа и репутацията на организациите;
- подпомагане на развитието и конкурентоспособността на българската икономика в условията на нарастваща европейска икономическа интеграция;
- хармонизиране националните стандарти с европейските за повишаване качеството на продуктите, процесите и услугите и постепенно премахване на техническите бариери пред търговията;
- подпомагане на българското и европейско законодателство да защитават интересите на производители/доставчици на битови и подобни електроуреди и потребители чрез осигуряване на единни общоприети изисквания, характеристики, правила, норми и процедури, които да послужат за оценяване на съответствието;
- възможности за заинтересованите страни да развият и усъвършенстват подходящи за целта мерки в съответствие със стратегията на ЕС в областта, включително изпреварващо запознаване с тенденциите на развитие;

БИЗНЕС ПЛАН НА БИС/ТК 6

ДАТА 18.12.2020

- улеснено договаряне между бизнес-партньори и потребители при използване на общия език на стандартите и
- подобряне на технологичния трансфер между заинтересованите страни на национално, европейско и международно ниво;

От друга страна, свързаното с това влошаване на финансовото състояние на техническия комитет води и до невъзможност за активно участие на неговите членове в работата на съответните технически комитети в състава на ТК 6 на европейско ниво и възможност за пряко разработване на новите европейски стандарти.